Blåregn

Wisteria sinensis

I korthet

- *Wisteria sinensis* – ärtväxtfamiljen (Fabaceae).
- Hemma i Kina; kom till Europa i början av 1800-talet.
- Lövfällande slingerväxt med parbladiga blad med 7–13 småblad.
- Doftande, blåvioletta blommor i hängande klasar på våren – fröplantor blommar dock först efter många år.
- Ute året runt i sol; på vintern skyddas skålen mot hård frost.
- Alla delar är giftiga, särskilt frön och baljor.
- Fröna ruggas lätt med sandpapper och blötläggs; gror efter 2–8 veckor.

Det här kan du se fram emot

Med fröna av blåregn har du grunden till en snabbväxande, vinterhärdig bonsai som du själv formar från den första groddplantan. De första groddplantorna brukar visa sig efter 2–8 veckor, och redan den första sommaren kan du börja formbeskära. Blåregn från frö kräver tålamod: De doftande klasarna kommer först när plantan är gammal nog – ofta efter 10 år eller mer. Fram till dess är det stammen och formen du arbetar med.

Många förknippar bonsai med ett färdigt litet träd från butiken. Med frön börjar du ett steg tidigare – och det ger dig något som ett köpt träd aldrig kan: Du bestämmer själv formen från den allra första groddplantan, och du kan odla arter som sällan eller aldrig säljs som färdiga bonsai. Det kräver tålamod, för det tar några år innan fröplantan har blivit ett riktigt bonsaiträd. I gengäld är trädet ditt eget från början till slut. Här nedan hittar du det du behöver veta för att komma bra igång med just den här arten.

Introduktion

Blåregn (*Wisteria sinensis*), även kallat kinesiskt blåregn, är en lövfällande slingerväxt i ärtväxtfamiljen. Det växer vilt i skogar i centrala Kina och kom till Europa i början av 1800-talet; i dag är det en av de mest planterade klätterväxterna i trädgårdar och på pergolor. I naturen slingrar det sig många meter upp i träden, och det kan bli mycket gammalt. Bladen är parbladiga med 7–13 småblad. På våren, före eller samtidigt med lövsprickningen, kommer de doftande, blåvioletta blommorna i långa, hängande klasar, och sedan bildas sammetslena baljor med stora frön. Alla delar av växten är giftiga, särskilt fröna och baljorna, som kan ge förgiftning med magbesvär hos barn och djur. Som bonsai växer blåregnet snabbt och får med tiden en kraftig, vriden stam; det gör sig bäst i en fri, upprätt eller lätt lutande form. Fröplantor kräver dock stort tålamod: De blommar först när de är gamla nog – ofta efter 10 år eller mer, ibland först efter cirka 20 år.

Förökning

Fröna kan sås från januari till september. Fröskalet är hårt: Rugga därför fröna lätt med fint sandpapper och lägg dem i ljummet vatten i 12–24 timmar, tills de har svällt. Så dem cirka 1 cm djupt i fuktig såjord eller kokossåmull. Vid jämn fukt och värme gror de normalt efter 2–8 veckor. Såbrättet kan också stå svalt ute – då tar groningen bara lite längre tid. När groddplantorna har fått sina första

Säkerhet: Frön, näringsämnen och odlingsmedier är inte avsedda att ätas – varken av människor eller djur. Vissa arter är giftiga, så förvara dem oåtkomligt för barn och djur.

riktiga blad skolas de om till egna krukor med pikeringsjord.

Placering och ljus

Blåregnet älskar sol. Det kan växa i halvskugga men blommar bara rikligt i full sol. Groddplantor som har såtts inomhus vänjs gradvis vid att stå ute och flyttas ut först när det inte längre finns risk för nattfrost.

Vattning och näringsämnen

Blåregnet är törstigt: Håll odlingsmediet jämnt fuktigt under växtsäsongen och låt det aldrig torka ut. Varma sommardagar kan skålen gärna stå i ett fat med lite vatten, och bladen kan sprejas med rent regnvatten i rumstemperatur. På vintern vattnas bara sparsamt. Från april till september ges flytande bonsainäring var tredje vecka – dock inte under blomningen. För mycket kväve ger kraftiga skott på bekostnad av blommorna.

Odlingsmedium

Färdig bonsaijord är ett bra val. Till unga plantor passar pikeringsjord med kvartssand. Unga plantor planteras om vartannat år på våren.

Beskärning

Vänta med att beskära tills blomningen är över. Låt ett nytt skott bilda 6–8 blad och skär sedan tillbaka det till 2–3 blad. Blommorna bildas på korta sidoskott – dem ska du låta sitta kvar. Unga plantor som ännu inte blommar kan beskäras löpande under hela växtsäsongen.

Övervintring

Blåregnet är härdigt och behöver en kall vinter för att kunna vila. Låt trädet stå ute, även när bladen faller på hösten – lätt frost skadar inte. I en skål är rötterna dock mycket mer utsatta än i marken, och när odlingsmediet fryser hårt kan skålen spricka. Skydda därför skålen i god tid när det väntas flera dygn med frost eller nattfrost under ca -5 °C: Gräv ner skålen i trädgården så att bara stam och krona är ovanför jord, och täck jorden med löv – eller ställ skålen i torr sand i en frigolitlåda. Du kan också ställa trädet i ett kallt, helst frostfritt förråd eller garage; när bladen har fallit behöver det inget ljus. Groddplantor ska under sin första vinter alltid stå frostfritt, t.ex. i ett ouppvärmt rum vid 0–5 °C. Vattna sparsamt så att odlingsmediet inte torkar ut helt, och ge ingen näring. När knopparna börjar svälla på våren ska trädet åter stå ljust, och de nya skotten skyddas mot sen nattfrost.

Viktiga odlingstips

Det mesta som går fel vid sådd beror på för mycket vatten eller för lite ljus. Jag rekommenderar ett lätt, näringsfattigt såmedium som såjord eller kokossåmull, så att de fina rötterna inte ruttnar. När groddplantorna ska skolas om ger pikeringsjord med kvartssand god dränering och ett stabilt rotsystem. Senare, när trädet ska formas som bonsai, är min färdigblandade bonsaijord en bra grund. Ha tålamod: Frön från samma påse gror inte alltid samtidigt, så låt såbrättet stå kvar även om de första groddplantorna redan har kommit upp.